

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Η κρίση στο ΠΑΣΟΚ και η πορεία για τόν Σοσιαλισμό στην Ελλάδα

Του κ. Σπ. Παπασηπλιόπουλου *

Η κρίση στο ΠΑΣΟΚ δεν θα έπρεπε να εκπλήξει παρά όσους πίστεψαν ότι σε μια χώρα σαν την Ελλάδα, με τις ιδιότητες κοινωνικο - οικονομικές δομές και με τη δική της ξέχωρη πολιτική ιστορία, που δεν μοιάζει ούτε μ' αυτήν των αναπτυσσόμενων καπιταλιστικών χωρών, ούτε μ' εκείνη των πρώην αποικιών της «περιφέρειας», θα δημιουργιότανε ως δια μαγείας σοσιαλιστικό κίνημα, και μάλιστα προσωποπαγές. Σαφινικά ανακαλύπτουν ότι ο μεσοανικός ή γέτης του ΠΑΣΟΚ εκφράζει έναν δημιουργικό ποπουλισμό με σοσιαλίζουσα φρασεολογία, εκμεταλλευόμενος την κρίση της παραδοσιακής άριστερας, την τεράστια αντικειμενική ανάγκη του τόπου μας για βαθειές διαρθρωτικές αλλαγές και τη μεγάλη επιθυμία του λαού μας για εθνική ανεξαρτησία. Στο τεράστιο σύνολό του, ανεξάρτητα με τί ψηφίζει και πώς είναι κομματικά ένταγμένος, ο λαός μας έχει συνειδητοποιήσει, ότι: η κοινωνική και εθνική μας κρίση είναι κρίση από την εξάρτηση. Αλλά ακριβώς τα δύο αυτά αλληλεπένδετα αίτια, της κοινωνικής αλλαγής και της εξέδου από την εξάρτηση, δεν μπορούν να γίνουν αντικείμενο δημαγωγικής εκμετάλλευσης —γιατί από το 1821 κι έπειτα ο λαός ήταν εκείνος που πλήρωσε τις ήττες στους αγώνες για τα δύο αυτά αίτια, προωθώντας από τους «άρχηγούς», που ο ίδιος διάλεγε ή του επέβαλαν, σ' ένα προκαθορισμένο πολιτικό παιχνίδι. Και δυστυχώς, όργανα της εξάρτησης δεν έγιναν μόνον οι ηγέτες της Δεξιάς...

Σοσιαλ—καπιταλ

Η δημαγωγική εκμετάλλευση του αίτηματος για κοινωνική αλλαγή, οικονομική προκοπή και εθνική ανεξαρτησία, γίνεται σήμερα, άκοντα με επικίνδυνη, γιατί πανούργα, δένεται με το σοσιαλιστικό ιδανικό και με το δράμα του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού της ελληνικής κοινωνίας. Η έλλειψη κάθε σοβαρότητας, ή έλλειψη μελέτης των ελληνικών κοινωνικο - οικονομικών δομών, ή τρομακτική ιδεολογική σύγχυση, θα ξ-

φταναν για να κάνουν πλ. αυτή τη σοσιαλ - καπιταλίστική ο κίνδυνος που υπάρχει αντιστοίχως, φαινόμενο που έζη χαμηλό επίπεδο πολιτικής του λαού μας (όπως και πολλών αλ. που τους ευνουχίζουν πολιτικά με τους διάφορους Περόν...), μέσα στις αντικειμενικές συνθήκες των πολιτικών αγώνων στη νειώτερη και τη σύγχρονη πολιτική ιστορία μας(••).

Το σοσιαλιστικό ιδανικό δεν είναι όμως ξεκρέμαστο, ευκαιριακό και σαλταδόρικο! Βγήκε μέσα από τους αγώνες των εργαζομένων στην εκβιομηχανιζόμενη Ευρώπη, στις αρχές του 19ου αιώνα, και είναι άμεσα δεμένο με το εργατικό κίνημα. Ανάδειξε μεγάλους θεωρητικούς, όπου ο Μάρξ και ο Ένγκελς είναι οι πιο σημαντικοί, χωρίς να είναι οι μόνοι. Μετά τη διάλυση της 1ης Διεθνούς των Εργαζομένων, που είχε ιδρυθεί το 1864 στο Λονδίνο, δημιουργήθηκαν τα Σοσιαλ - δημοκρατικά κόμματα, πολιτικοί εκφραστές των εργατικών συνδικάτων και που απέτελεσαν μέλη της 2ας Διεθνούς. Έξω από το αγγλικό Εργατικό Κόμμα, το γερμανικό, το γαλλικό και το ρωσικό σοσιαλ - δημοκρατικά κόμματα, εμπνέονταν θεωρητικά από τον μαρξισμό, παρ' όλες τις θεωρητικές διαμάχες ανάμεσα στον Λένιν και τους «αναθεωρητικούς» ηγέτες της δεξιάς πτέρυγας της Γερμανικής Σοσιαλδημοκρατίας, αλλά κι ανάμεσα στον Λένιν και τη Ρόζα Λούξεμπουργκ, που άσκούσε δριφτύατη κριτική στις λενινιστικές απόψεις για την οργάνωση του κόμματος —απόψεις που, κατά την Ρόζα Λούξεμπουργκ θα οδηγούσαν στην γραφειοκρατική τυραννία στη Σοβιετική Ένωση!

Παραμορφώσεις του σοσιαλισμού

Ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος και η έπαισχυντη σωβιετική ούση των ήγετων της 2ας Διεθνούς, ενάντια στις ελπίδες του Ζωρές, σήμανε το τέλος αυτής της Διεθνούς —παρ' όλο που τυπικά εξακολουθεί να υπάρχει μέχρι σήμερα. Η ρωσική επανάσταση και η ίδρυση της 3ης Διεθνούς διέσπασαν το παγκόσμιο εργατικό κίνημα, με αποτέλεσμα να έχουμε δύο παραμορφώσεις του σοσιαλισμού: τη σοσιαλ - δημοκρατική και τη σταλινική (που οι θεωρητικές της ρίζες βρίσκονται στη λενινιστική άποψη για την οργάνωση του κόμματος).

α) Η σοσιαλ - δημοκρατική παραμόρφωση: Τα ευρωπαϊκά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα εγκατέλειψαν τη μαρξιστική αντίληψη της πάλης των τάξεων, αλλά αντίθετα στηρίχθηκαν στη συνεργασία των τάξεων. Αντί ν' αγωνιστούνε για την ανατροπή του καπιταλισμού και την αντικατάστασή του από τη σοσιαλιστική κοινωνία (κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας των παραγωγικών μέσων, της μισθωτής εργασίας, των έμπορευματικών αξιών, της διακρίσης ανάμεσα διευθυντική και εκτελούσα εργασία, ανάμεσα διανοητική και χειρωνακτική εργασία, κατάργηση του κράτους και των καταπιεστικών του οργάνων, πλήρης εκδημοκρατισμός της πολιτικής και κοινωνικής ζωής, διανομή του εισοδήματος ανάλογα με τις ανάγκες) γίνανε οι διαχειριστές

γαλιισμού, με κύριο, αν όχι μονοδικό πεδίο δράσεως το Κοινοβούλιο, τους ευκαιριακούς εκλογικούς ή κυνηγούς συμβιβασμούς («PARLIAMENTARY SOCIALISM», κατά την ώρα έκφραση του R. MILIBAND.

Από αντίδραση όμως, ως ένα σημείο, στον σταλινικό ολοκληρωτισμό, πέρασαν σ' έναν έντονο αντικομμουνισμό, και, τελικά, στον ατλαντισμό και την ύπαιθρο ούση απέναντι στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Τα ευρωπαϊκά σοσιαλ - δημοκρατικά κόμματα έδειξαν παντελή τύφλωση ως προς την αποικιακή εκμετάλλευση των λαών της «περιφέρειας» και στα έθνη - απελευθερωτικά κινήματα αυτών των λαών, με έπιστέγασμα τη στάση του γαλλικού S.F.I.O. στον πόλεμο της Αλγερίας και στην απόβαση στο Σουέζ το 1956.

β) Η γραφειοκρατική (σταλινική) παραμόρφωση: οι ρίζες αυτής της παραμόρφωσης βρίσκονται τόσο σε μερικές οργανωτικές απόψεις του λενινισμού, όσο και στη στρατιωτικοποίηση του μολλοσβεθικού κόμματος μέσα στον Έρμύλιο Πόλεμο, στις τρομακτικές απόψεις που υπέστη η ρωσική εργατική τάξη, στις ανάγκες της «πρωτογενούς συσσώρευσης κεφαλαίου» και της ταχείας και βίαιης εκβιομηχάνισης, στην ψύχωση της καπιταλιστικής περικύκλωσης (που δεν ήταν, βέβαια, μύθος). Καμιά από τις προϋποθέσεις και τα χαρακτηριστικά του σοσιαλισμού, που αναφέραμε πιο πάνω, δεν πραγματοποιήθηκαν, και όλες οι δυσκολίες και τα προβλήματα της μετάβασης προς το σοσιαλισμό —προπαντός μιάς καθυστερημένης κοινωνίας, με άρχαϊκές δομές— αντιμετώπιστηκαν με αστυνομικές μεθόδους, με το αστυνομικό κράτος, με τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, κι όχι με νέους δημοκρατικούς θεσμούς, όπως τα σοβιέτ δηλ. τα εργατικά συμβούλια, και τη στηριζόμενη στην αυτοδιαχείριση σοσιαλιστική δημοκρατία. Τεράστια και άνασχετη ήταν η επίδραση στο παγκόσμιο εργατικό κίνημα, με τα εξαρτημένα κομμουνιστικά κόμματα, και με το πάγωμα του μαρξισμού και τη μετατροπή του σε θρησκευτικό τύπου κατήχηση. Έξαιρέση, ως ένα σημείο, αποτέλεσε το ιταλικό Κ.Κ. κάτω από την επίδραση της δυνατής σκέψης του Γκράμι, που λόγω της φυλάκισής του απέφυγε τον σταλινικό οδοστρωτήρα (είναι έτσι κωμική ή κριτική του ιταλικού Κ.Κ. που επεχείρησε πρόσφατα ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ —έν όνόματι τίνος, άλλωστε;).

Στρατοκρατικός σοσιαλισμός

Μια τρίτη μορφή σοσιαλισμού (στην κυριολεξία: κοινωνιών που θέλουν να λέγονται σοσιαλιστικές) εμφανίστηκε σήμερα: των πρώην αποικιών (Αλγερία, Τανζανία, Γουινέα, γαλλικό Κογκό, Μαλί, νασερίκη Αίγυπτος, Λιβύη, Συρία κλπ.), που δεν διάλεξαν τη λενινιστική οργάνωση (όπως η Κίνα, η Κούβα, το Βιετνάμ, η Νότια Υμενία), αλλά και που δεν θεωρούνται καπιταλιστικές χώρες. Παρ' όλο που οι χώρες αυτές ελέγχουν απόλυτα τις παραγωγικές τους πηγές και δεν απέφυγαν τη νεο - αποικιακή διείσδυση του διεθνούς καπιταλισμού, αλλά και την ανάπτυξη ντόπιας καπιταλιστικής τάξεως, δεν πρόκειται παρά για έναν κρατικό καπιταλισμό, με κύριο στόχο την οικονομική ανάπτυξη. Πρόκειται για μονοκομματικά καθεστώτα, αρχηγικού τύπου, ή με διευθύνουσες στρατιωτικές κλίκες, με ιδεολογική σύγ-

(*) Ο συγγραφέας του άρθρου είναι οικονομολόγος και κοινωνιολόγος, σπούδασε στην Αθήνα, το Παρίσι και το Λονδίνο και δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Παρίσι ΙΧ και στο Ινστιτούτο Προγραμματισμού στο Αλγέρι. Υπήρξε, πριν τη δικτατορία, έρευνήτης στην Υπηρεσία Οικονομικών της ΑΤΕ, μέλος της Εκτ. Επιτροπής του Ομίλου «Αλέξ. Παπαναστασίου» και του Δ.Σ. της «Εταιρείας Προγραμματισμού». Δημοσίευσε διάφορα άρθρα στη «Νέα Οικονομία», τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο», τους «TEMPS MODERNES» και τον «MONDE DIPLOMATIQUE».

Τα «Π.Θ.» δημοσιεύοντας το άρθρο θεωρούν χρέος τους να υπενθυμίσουν την βασική τους αρχή: θέλουν να είναι ένα βήμα απόψεων, η καταχώρηση των οποίων χωρίς να το δεσμεύει κανείς τους ορίζοντες των αναγνώστών του καθώς τους ενημερώνει πάνω στην κίνηση των ιδεών στον τόπο μας και στον κόσμο.

(**) Βλ. Κων/νου Τσουκαλά «Η Ελληνική Τραγωδία», εκδ. «Ολκόκ», Αθήνα, 1974, και Βασίλη Φίλια «Κοινωνία και Έξουσια στην Ελλάδα», εκδ. «Σύγχρονα Κείμενα», Αθήνα, 1974.

χουση, με καμιά ή ελάχιστη αναφορά στο μαρξισμό — αν όχι και με αντικομμουνισμό —, χωρίς δημοκρατικές ελευθερίες (ελευθερία λόγου και έκφρασης, τύπος, συνδικάτα, κόμματα, ελευθερία καλλιτεχνικής δημιουργίας και έπισημονοϊκής έρευνας, κλπ.), με πανίσχυρη πάντοτε την αστυνομία και ιδίως τη στρατιωτική αστυνομία — Βέβαια επικριείται να δικαιολογηθεί ή κατάργηση αυτή των δημοκρατικών ελευθεριών — που είναι, όπως αναφέραμε, αναποσπαστες από τη σοσιαλιστική κοινωνία — με την αντι-ιμπεριαλιστική πάλη (που είναι, βέβαια, μία πραγματικότητα, όταν δεν πρόκειται για αντι-ιμπεριαλιστική φλυαρία), ή οποία χρησιμεύει, έτσι, σαν άλλοθι για την εσωτερική καταπίεση. Κανείς, βέβαια, δεν άμφισβητεί ότι ο άραβικός ή αφρικανικός σοσιαλισμός είναι γι' αυτές τις χώρες πιο αποτελεσματικός, από την φεουδαρχία ή τον καπιταλισμό, για την έξοδο τους από την υπανάπτυξη, όπου τις καταδίκασε ή αποικιοκρατία. 'Αλλά πρέπει να είναι κανείς μωρός για να τον προβάλλει σαν υπόδειγμα για τη χώρα μας' έκτος κι αν κρύβει άλλες προθέσεις αυτή ή αναφορά στον στρατοκρατικό σοσιαλισμό, την οποία επικρίρησε ο άσχηγος του ΠΑΣΟΚ, συγχέοντας την 'Ελλάδα με τις πρώην αποικίες της «περιφέρειας».

Το σοσιαλιστικό κίνημα στην 'Ελλάδα

Η άδυναμία του σοσιαλιστικού κινήματος στη χώρα μας είναι δεμένη με την άδυναμία του έργατικού μας κινήματος, άδυναμία που έξηγείται από τις ιδιότητες συνθήκες ανάπτυξης του καπιταλισμού στη χώρα μας, με τον έντονο έμπορευματικό χαρακτήρα της άστικής της τάξης, που βγήκε από μια «νόθα άστικοποίηση» (κατά την έκφραση του Β. Φίλια), και με τις άρχαϊκές κοινωμικές δομές της. Οι πρώτοι όραματιστές του σοσιαλισμού στις άρχες του αιώνα μας δεν μπόρεσαν ούτε με την έργατική ή την άγροτική τάξη να δεθούν, ούτε σοβαρό σοσιαλιστικό κίνημα να δημιουργήσουν. 'Αντίθετα, μέσα στις ιδιότητες συνθήκες της έλληνικής υπανάπτυξης, αναπτύχθηκε, πάνω στο λενινιστικό υπόδειγμα και με τον σταλινικό έλεγχο, το κομμουνιστικό κόμμα, που ή άνωριμότητα της ήγεσίας του δόχησε στον έμφύλιο πόλεμο, ό οποίος συντρίψε πολιτικά μερικές εξέχουσες σοσιαλιστικές μορφές, και τσάκισε το προοδευτικό κίνημα (πράγμα που δεν έγινε στις άλλες εύρωπαϊκές χώρες), που θα είχε γίνει παράγοντας σταθεροποίησης της δημοκρατίας στον τόπο μας, που θα είχε φυλάξει τις δυνάμεις του και τις δυνατότητές του για σοσιαλιστικό μετασχηματισμό με διατήρηση των δημοκρατικών ελευθεριών.

Οι δυνατότητες για ένα ισχυρό σοσιαλιστικό κίνημα δημιουργήθηκαν στην περίοδο του άνενδότου και κυρίως μετά το 1965, όταν ή ριζοσπαστικοποίηση των μαζών ξεπερνούσε τις δυνατότητες της 'Ενώσεως Κέντρου, που μετά τις 16 Φεβρουαρίου 1964 από φεουδαρχικό μετατράπηκε σε άρχηγικό κόμμα, χωρίς Συνέδριο, πρόγραμμα, δημοκρατικές διαδικασίες, με έντονη πάλη μεταξύ των θαρώνων για την κληρονομιά της ήγεσίας, πάλη που δόχησε στην προδοσία και την άποστασία. Αυτή τη ριζοσπαστικοποίηση συνέλαβε και εξέφρασε ο 'Α. Παπανδρέου, όκι βέβαια για να εξαγγείλει την άνάγκη για το σοσιαλιστικό με-

τασχηματισμό της έλληνικής κοινωνίας, αλλά για να τη χρησιμοποιήσει στην ένδοκομματική πάλη για την ήγεσία. Δεν είχε άνακαλύψει τότε άκόμα τον σοσιαλισμό.

Ο σοσιαλισμός έγινε της μόδας μέσα στην πάλη εναντίον της στρατιωτικής δικτατορίας και πολλές φορές χρησιμοποιήθηκε σαν πρόσχημα για διάσπαση της αντι-δικτατορικής ένότητας — όπως χρησιμοποιείται και σήμερα για διάσπαση της δημοκρατικής ένότητας. 'Αλλά κυρίως ήταν της μόδας, όταν έπεσε ή δικτατορία: έμφανίστηκε τότε σαν σοσιαλιστής ως και ο 'Ιω. Πεσμαζόγλου, πιστός μέχρι τότε υπηρέτης του κατεστημένου' κι έπειδή ήταν άπαραίτητη και ή σοσιαλιστική κάλυψη της λεγόμενης «κυβερνήσεως έθνικής ένότητας» έτρεξαν άλλοι «σοσιαλιστές» να την προσφέρουν. Βέβαια αυτοί ήταν σοσιαλ-δημοκράτες, δεμένοι με τη γερμανική και την αυστριακή σοσιαλδημοκρατία. 'Αλλά τα στελέχη της «Δημοκρατικής 'Αμυνας», που άπόφυγαν και τους ύπουργικούς θώκους και τις βουλευτικές έδρες, για να συμμετάσχουν στη δημιουργία ενός μαζικού σοσιαλιστικού κινήματος και που σήμερα συκοφαντούνται σαν σοσιαλ-δημοκράτες, μαζί με μερικά από τα πιο άξιόλογα — και πιστά — στελέχη του ΠΑΚ; Πίστεψαν ότι, όπως λέει ο ΗΕ-ΓΕΛ, «οι άνθρωποι νομίζουν ότι υπηρετούν τον εαυτό τους, αλλά υπηρετούν την ιστορία». Πίστεψαν ότι οι δημοκρατικές διαδικασίες θα κατίσχουν στις άρχηγικές τάσεις, κι ότι ή χαρισματική ήγεσία θα χρησιμοποιούταν, λόγω του μεσοϊανισμού των μαζών, σαν μία παρακαμπτήρια δόδς για τον σοσιαλισμό. 'Οπως άλλοι είχαν πιστέψει άλλοτε, ότι ο Στάλιν ήταν αυτή ή παρακαμπτήρια. Ο Μάρξ λέει ότι ή ιστορία έπαναλαμβάνεται, αλλά την πρώτη φορά σαν τραγωδία και τη δεύτερη σαν κωμωδία!

Πέρα όμως από τα κωμικά αυτά «σοσιαλιστικά» καμώματα στον δύσμοιρο τόπο μας, την πλήρη άσοβαρότητα, την τέλεια ιδεολογική σύγχυση και τη δημιουργική συνθηματολογία, θα πρέπει με τον εύρύτατο διάλογο άνάμεσα σ' όλο τις προοδευτικές δυνάμεις του τόπου, όπουδήποτε κι αν είναι κομματικά στεγαζόμενες, άσχετες ή υπό έξωση, να ξεκαθαριστούν: ή δυνατότητα δημιουργίας ενός ενιαίου, μαζικού, πλατειά λαϊκού και δημοκρατικού σοσιαλιστικού κόμματος, το πρόβλημα των άπαραίτητων ταξικών συμμαχιών, οι δυσκολίες και τα προβλήματα της μεταβατικής περιόδου, όταν, μάλιστα, θα πρέπει να διαφυλαχτούν όλο οι δημοκρατικές ελευθερίες («δεν υπάρχουν τυπικές και μη - τυπικές ελευθερίες, όπως δεν υπάρχουν τυπικές και μη - τυπικές φυλακές» γράφει ο D. MOTCLIANE, του C.E.R.E.S. — άριστερα πτέρυγα του γαλλικού σοσιαλιστικού κόμματος). Πρέπει επίσης ο διάλογος αυτός ν' αναφέρεται στις δυσκολίες που υπάρχουν για μια άλλαγή του ύποδειγματος της οικονομικής ανάπτυξης και του καταναλωτικού ύποδειγματος, γιατί μόνον μια τέτοια άλλαγή θα κάνει δυνατή την έξοδο από την εξάρτηση. Πρέπει άκόμα και κυρίως ν' αναφέρεται στη σύσταση του νεο-έλληνικού «κοινωνικού σχηματισμού» και τη δομή της σύγχρονης έλληνικής κοινωνίας — γιατί αυτή θα καθορίσει την πορεία της κοινωνικής άλλαγής, που δεν μπορεί να έπιτευχθεί παρά με τη συνεισφορά της συντριπτικής πλειοψηφίας του λαού. 'Αλλοίως, ο σοσιαλισμός σιτηρείται στην άστυνομία' και τότε, μόνο σοσιαλισμός δεν είναι.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Σύσταση 'Επιτροπής Σοσιαλιστικής Πρωτοβουλίας

με στόχο τη μορφοποίηση του μεγάλου Σοσιαλιστικού Κινήματος στα πλαίσια ενός 'Ελληνικού Σοσιαλιστικού Δημοκρατικού Κόμματος.

του κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΛΛΙΔΟΠΟΥΛΟΥ
Διευγούρου τ. βουλευτού

Κύριε Διευθυντά,

Στο φύλλο του περιοδικού σας άνοιξε συζήτηση σχετική, γύρω από την άνάγκη δημιουργίας σοσιαλιστικού κόμματος στη Χώρα μας.

Στο φύλλο σας, άριθμός 52 της 12—18 'Ιουλίου 1975, δημοσιεύθηκε σχέδιο για τον ιδεολογικό προσανατολισμό της Ε.Κ.—Ν.Δ. που εάν γίνει δεκτό θα άποσαφήνιζε τον χαρακτήρα του κόμματος, ως σοσιαλιστικού κόμματος, από τον Πρόεδρο της Σοσιαλιστικής Δημοκρατικής 'Ενώσεως και βουλευτή της Ε.Κ.—Ν.Δ. κ. Πρωτοπαπά.

Ο κ. Σωμερίτης στην συνέχεια με άρθρο στο περιοδικό σας, φύλλο 53, τονίζει την άνάγκη της δημιουργίας καινούργιου Σοσιαλιστικού Κόμματος, με άξιόλογα άναμφισβήτητα έπιτεύγματα.

Σχετική είναι και ή επιστολή του κ. Κρητικού στον ίδιο τεύχος.

Προηγήθηκαν επίσης άρθρα του κ. Πεσμαζόγλου και Γ. Α. Μαγκάκη στην έφημερίδα «Βήμα».

Θα μου έπιτραπή να εκθέσω και τις δικές μου άπόψεις πάνω στο θέμα, γιατί το αίτημα να υπάρξει σοσιαλιστικό κόμμα, άποτελεί μία πάγια, όργανική μπορεί να πη κανείς άνάγκη του πολιτικού και δημοσίου βίου της Χώρας. 'Η προβολή του θέματος αυτού άποδεικνύει άκόμα ότι οι μέχρι σήμερα, μετά την πτώση της δικτατορίας προσπάθειες δημιουργίας διαφόρων σοσιαλιστικών σχημάτων προσωπικού ή μερικού χαρακτήρα και με μεθοδολογία κάθε άλλο παρά σοσιαλιστική, όχι μόνο δεν έλυσαν το θέμα, αλλά δημιούργησαν και σύγχυση στο όλο πρόβλημα εάν δεν έγινε και όπισθοδρόμηση.

Έτσι ουσιαστικά το πρόβλημα ενός μεγάλου σοσιαλιστικού κόμματος έξουσίας και κυβερνητικών εύθυνών, συνδεδεμένο πολιτικά και ιδεολογικά με τον Δυτικοευρωπαϊκό σοσιαλισμό μταινεί από την άρχή με πρωτοβουλίες που θα πρέπει να παρθούν από τα πολιτικά στελέχη του σοσιαλιστικού κινήματος, του συνδικαλιστικού και συνεταιριστικού κινήματος, του κινήματος της τοπικής αυτοδιοίκησης και όργανα πολιτικά στελέχη της νέας γενιάς.

Η πορεία άλλωστε του κοινωνικού μετασχηματισμού (ό βαθμός άλλάζει στην εποχή μας) δεν είναι πια θεωρητικό και ιδεολογικό μόνο πρόβλημα. Ο σοσιαλισμός έπαισε από πολύ καιρό να είναι μόνο θεωρημα ή ιδεολογία και είναι πραγματική έφαρμαγή και μέθοδος στη λύση των οικονομικών και κοινωνικών προ-

βλημάτων κάθε Χώρας, ανεπτυγμένης ή υποανάπτυκτης.

Ακριβώς όμως επειδή ο ρόλος της έπομένης φάσης του Έλληνικού σοσιαλισμού θα είναι από τα πράγματα πολιτικός, δεν μπορεί και δεν επιτρέπεται στους Έλληνες σοσιαλιστές να κάνουν χωριστικές κινήσεις οι οποίες αδυνατούν ή και εκμηδενίζουν τον πολιτικό ρόλο του σοσιαλιστικού κινήματος.

Η προσπάθειά μας θα πρέπει να είναι να επηρεάσουμε ολόκληρο την πολιτική και δημόσια ζωή του τόπου, που μόνο με τη πολιτική προοπτική της ευρύτερης ένότητας των πολιτικών δυνάμεων σε διαδοχικούς στόχους, πολιτικούς, δημοκρατικού, οικονομικού και κοινωνικού μετασχηματισμού, μπορεί να επιτευχθούν.

Ο πρώτος στόχος είναι να αξιόχρηστον τον πολιτικό έλεγχο της δημοσίας ζωής και να αφαιρούμε καθημερινά από τις αντίθετες δυνάμεις την βάση που στηρίζει την εξουσία τους. Από την άλλη να ενισχύουμε με κάθε τρόπο και να κατακτούμε θέσεις στο συνδικαλιστικό και συνεταιριστικό κίνημα καθώς και στο κίνημα τοπικής αυτοδιοίκησης, που αποτελούν τις αντίστοιχες βάσεις της σοσιαλιστικής κοινωνικής οργάνωσης.

Σαν συμπέρασμα βγαίνει για μένα ότι κάθε προσπάθεια δημιουργίας σοσιαλιστικού κόμματος θα πρέπει να ταυτίζεται με ένα κόμμα που θα αποβλέπει την πολιτική εξουσία και στην ανάληψη κυβερνητικών ευθυνών. Και ακόμα θα είναι ένα μεγάλο κόμμα, από το οποίο πρώτα δεν θα μπορεί κανείς να διώχνεται έτσιθελικά και δεύτερο όποιος θα έχει φύγει θα έχει φύγει μόνος του από τον δρόμο της δημοκρατίας και του σοσιαλισμού.

Μέχρι τότε αλλά και για τη δημιουργία των παραπάνω προϋποθέσεων ή σύσταση μιας ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ, λύνει πιστεύω το πρόβλημα και επιτρέπεται την συγκέντρωση των δημοκρατικών σοσιαλιστικών δυνάμεων σε μια κοινή κατεύθυνση, που τελικά στόχο θα έχει την μορφοποίηση του Έλληνικού Σοσιαλιστικού Κινήματος στα πλαίσια ενός μεγάλου Σοσιαλιστικού Δημοκρατικού Κόμματος.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Α. ΚΑΛΛΙΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΜΑΤΑ

Μια μοναδική στο είδος της πολιτική επιθεώρηση, υπερχομματική και αληθινά αδέσμευτη :

ΑΝΤΙΑΚΑΔΗΜΑΤ'ΚΑ

Ενα μπάνιο, μιὰ άντι - δίκη καί μιὰ άντι - δημοσιογραφία (ή υπολοχαγοί όλης της Ελλάδος ένωθ'ιτε)

ΘΥΜΗΘΗΚΑ παλαιάς ώρας άφρικανικές νύχτας, όταν ήκουσα πρό ήμερών την λαλιάν του Γεωργίου Παπαδοπούλου όστις ήγήρθη ύψίφωνος ως Κορυδαλλός και κελήδησε πώς ούδεις Έλλην άξιωματικός έκανε μπάνιο εκείνην την 21ην Απριλίου. Ολίγον δέ αργότερον, μετά την καθηγητικήν απάντησιν του προέδρου του δικαστηρίου, παρεφώνησε: «Καλύτερα να μ'ας κρεμάσετε παρά να μ'ας ταπεινώσετε». Τό τελευταίο, εκκυκλοφόρησε και' αποκλαυστικήν পুলφορίαν του Κυρίου Δημογέροντος της «κυρίας κυρίας» άναρθρογραφίας του Έλευθέρου Κόσμου.

Η ίδια αυτή άξιωματικός άντιπολιτευομένη έθνοφυλλάς, ήρχισε από την περασμένη Κυριακή να δημοσιεύη μιάν άντι—δίκη ή όποια θα άφήση άποχ'ην εις τα χρονικά της κεφάτης Θέμδος, λόγω της άπουσινδέσεως του δικαστηρίου, την προεδρικήν θήκην του όποιου κατέχει ο Σ.Κ. την δέ εισαγγελικήν ο Κος Κωνσταντόπουλος βοηθούμενος και υπό της νέας άποκαλύψεώς του, Κυρίας Στεφανοπούλου, ως άναπληρωτέας μέν, μη άμλητέας δέ, μετά τας τελευταίας έπαφάς της με Σάχηδες και Άραδες μοναρχικούς. Η άπουσία—παρουσία δέ μορτύρων όπως του κ. Κ. Καραμανλή και του κ. Π. Κανελλοπούλου ως και των δύο Παρασκευοπούλων και φυσικά και της Έλένης Βλάχου, θέλει δώσει επί πλέον βάρος εις την άντι—δίκην αυτήν παρομοίαν της όποιας ίσως δεν έχει άλλωστε άπογευθεί ο Έλληνικός λαός, πλην της σηγμιαίας Τετούς ύποδουλώσεώς του, όταν ο κ. Κωνσταγίδουλος κατεδίκασε τον Έναν μετά τον άλλον, κατακρημνίζων με άποκαλυπτικήν και σαθβοναρολικήν τόλην όλους όσους δεν εύρίσκοντο εις την έξουσίαν.

Άλλ' έστι άντι—δίκης όφθαλμόν. Και τό Π.Θ. όπως πληροφορούμαι, σκοπεύουν να άρχίσουν και αυτά μιάν ιστριωτικήν καμπάνια με τίτλο «άντι—δημοσιογραφία», έχοντα και αυτά έξασφαλίσει την άποκλειστικότητα των καλλιστειοτέρων κειμένων του ίδιου του κ. Κωνσταντόπουλου τά ό-

ποία είχε την ευγένεια να μ'ας παραχωρήση κατά μιάν συνάντησίν μας εις ένα διάδρομον του Όρλύ, 8 έτη μετά την εκεί ιστορικήν του συνάντησιν με τον κ. Θεοδωράκη, και μερικά θέματα και κάτι μακρύτερα από την ιστορικωτέραν τουαλέτιαν του Όρλύ, όπου συνελήφθη συλλαμβάνουσα ή ύπουργός των έξωτερικών της Ουγκάντα, μεθ' ένός άγρίου Εύρωπαϊου διπλωμάτη.

(Άμην λέγω ύμιν, Κύριε Κωνσταντόπουλε και σας ευχαριστούμεν εκ των πρωθυστερών).

Του δικαστικού καύσωνος συνεχιζομένου, εις μιάν έποχ'ην που όλοι οι Έλληνες άξιωματικοί και μη θα έπρεπε να κώμωμεν μπάνιο, άνευ συμπλεγμάτων ταπεινώσεως, θα ήθελα να άναφερθώ και εις τά μη παραλειπόμενα μ'ας άλλης καταθέσεως του υπολοχαγού κ. Σ. Τ. Χαραλαμπίδου, εις μιάν άλλην αΐθουσαν όπου και έκει άνθει ο ύπερπατριωτισμός ως ύπερμεγέθης πορτοκαλέα.

Και ότι μέν ο κ. Σ. Τ. Χαραλαμπίδουλος δεν είχε διαβάσει τό σύνταγμα, έμένα, Έναν άναρχο Λέοντα, με πληρώσε χαράς μεγάλης μέχρι δακρυγόνων.

(Άλλωστε υπολοχαγός είναι άκόμα και Έως να γίνη συνταγματάρχης έχει όλο τον καιρό όχι μόνον να λάβει γνώσιν άλλα και να αναλάβη αυτοπροσώπως τό Σύνταγμα).

Έκείνον που έχει όμως ιδιαίτερα σημασία διά τό Άνθελλήνιο είναι πώς υπάρχουν και σήμερα εις τον στρατόν τέτοιοι υπολοχαγοί που δεν ύποκρύπτουν τους λόγους, ούτε χρησιμοποιοούν ύπονοούμενα, ούτε ύποτιμούν τους ύποβουλευτάς και τους ύπουργούς του, ούτε ύποβλέπουν κανένα ούτε ύποσκάπτουν την ύποδημοκρατίαν μας ούτε ύπολοχαγίζούν κανένα.

Μέ τέτοιο λαμπρό στρατό τί χρείαν έχομε τέτοιας βοηθείας.

Προτείνω μόνον να γίνη άπογραφή όλων αυτών των υπολοχαγών τό γρηγορώτερον γιατί ή άνοιξις μ'ας ξαναέρχεται μ' έμπρός βήμα ταχύ...

Λέοντας

νίκος δίχτυο
η δυστυχία
του να εισαι
Έλληνας

Εκδοτικός

Ένα βιβλίο που ξύνει πληγές που
δεν γνωρίζει σκοπιμότητες και ό-
δηγεί με ένα τρόπο μοναδικό στην
έθνική μας αϋτογνωσία.